

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzania do obrotu artykułów pirotechnicznych

COM(2005) 457 końcowy — 2005/0194 (COD)

(2006/C 195/02)

Dnia 25 listopada 2005 r. Rada, działając zgodnie z art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 25 kwietnia 2006 r. Sprawozdawcą był Bryan CASSIDY.

Na 427. sesji plenarnej w dniach 17 — 18 maja 2006 r. (posiedzenie z dn. 17 maja 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 117 do 1, 2 osoby wstrzymały się od głosu, przyjął następującą opinię:

1. Podsumowanie wniosków i zaleceń EKES-u

1.1 Projekt dyrektywy ma na celu:

- zapewnić swobodny przepływ wyrobów pirotechnicznych w UE,
- polepszyć ogólną ochronę konsumentów oraz użytkowników profesjonalnych,
- zharmonizować wymagania bezpieczeństwa obowiązujące w poszczególnych Państwach Członkowskich.

1.2 EKES zasadniczo popiera projekt dyrektywy Komisji, lecz pragnie poczynić następujące zalecenia:

1.2.1 Komisja powinna rozważyć przedłużenie okresu transpozycji przewidzianego obecnie w art. 20. W wypadku fajerwerków okres transpozycji wynosi jedynie 24 miesiące po opublikowaniu dyrektywy, natomiast w wypadku innych artykułów pirotechnicznych — 5 lat. Wziąwszy pod uwagę długi okres realizacji zamówienia dla importerów fajerwerków z Chin i innych źródeł — oszacowany przez dystrybutorów w UE na co najmniej 3 lata — EKES zaleca, by w wypadku fajerwerków okres transpozycji wynosił tyle samo, co w wypadku innych artykułów pirotechnicznych, tzn. 5 lat.

1.2.2 Komitet wskazuje, że ustalenia dotyczące testowania fajerwerków i spełniania wymogów Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego (CEN) nakładają obowiązki na importerów i dystrybutorów. Zaleca zatem, by dyrektywa jasno określała, że składając zamówienia u producentów na całym świecie, importerzy muszą wyszczególnić normy, które mają zostać spełnione w ramach oznakowania CE. Na producencie winna spoczywać odpowiedzialność za przetestowanie i oznakowanie CE, natomiast na importerze — pośrednia odpowiedzialność za zagwarantowanie, że produkty noszące oznakowanie CE mogą rzeczywiście spełnić normy CEN w celu uniknięcia wprowadzenia do obrotu podrobionych produktów.

1.2.3 Komitet uważa, że organy celne i inne władze w państwach członkowskich powinny również uczestniczyć w monitorowaniu faktycznej zgodności z normą produktów noszących oznakowanie CE.

1.2.4 Dane na temat wypadków udostępnione Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie są niepełne, czego

Komisja jest świadoma. Komitet wzywa wszystkie państwa członkowskie do lepszego monitorowania wypadków z udziałem konsumentów.

1.2.5 Art. 14 wprowadza ustalenia w zakresie szybkiego informowania o wyrobach stanowiących poważne ryzyko. Jako środek tymczasowy — do czasu wejścia dyrektywy w życie — można by zastosować również system RAPEX.

1.2.6 W wypadku produktów pirotechnicznych wykorzystywanych w przemyśle samochodowym art. 12 ust. 1 stanowi, że producenci muszą zapewnić, by „posiadały [one] odpowiednie etykiety w języku(-ach) urzędowym(-ych) kraju, w którym artykuł sprzedaje się konsumentowi”. Komitet uważa, iż to odwołanie do konsumenta wprowadza w błąd, gdyż większość artykułów pirotechnicznych instalowana jest w pojazdach silnikowych na etapie produkcji. Nadal można więc korzystać z informacji na temat początkowego wyposażenia w bieżącym języku — angielskim. Niemniej jednak producenci wyposażenia niepokoją się z powodu zobowiązania do drukowania instrukcji we wszystkich językach urzędowych 25 państw członkowskich, ponieważ nie mają kontroli nad tym, w jakim kraju dany artykuł zostanie wykorzystany. Komitet uważa, że arkusze danych dotyczące bezpieczeństwa (Safety Data Sheets) powinny być wystarczające, jako że informacje w nich zawarte mają w większości schematyczny i statystyczny charakter.

— Wymóg etykietowania „w języku(-ach) urzędowym(-ych) kraju, w którym artykuł sprzedaje się konsumentowi” jest sprzeczny z podstawowymi zasadami jednolitego rynku, jako że etykietowanie językowe stanowiłoby przeszkodę w handlu. Komitet jest również zdania, że zamiennie poduszki powietrzne itp. rzadko byłyby sprzedawane końcowemu konsumentowi, lecz raczej instalowane byłyby przez stacje obsługi.

1.2.7 Art. 8 ust. 4 projektu dyrektywy zobowiązuje państwa członkowskie do informowania Komisji, jeżeli ich zdaniem produkty nie spełniają całkowicie zasadniczych wymagań bezpieczeństwa wspomnianych w art. 4 ust. 1, które stanowić będą podstawę prawną. Niemniej jednak w międzyczasie Komitet zaleca wykorzystanie systemu RAPEX w celu przekazywania Komisji danych na temat wypadków i zagrożeń, tak by informacje te docierały do innych państw członkowskich.

1.2.8 Komitet dowiedział się, że w niektórych państwach członkowskich istnieje pewna liczba mikroprzedsiębiorstw zajmujących się produkcją fajerwerków na specjalne lokalne uroczystości. Państwa członkowskie muszą zapewnić, by przedsiębiorstwa te również spełniały wymagania bezpieczeństwa wynikające z dyrektywy.

1.2.9 Artykuły pirotechniczne samochodowe powinny zostać objęte rozporządzeniem ONZ/EKG na mocy porozumienia z 1958 r. (WP 29 — grupa robocza 29 z Genewy), a nie normą.

1.2.10 Komitet uważa, że w wypadku artykułów pirotechnicznych samochodowych Komisja powinna być przygotowana na przyjęcie jakiejś formy homologacji.

2. Streszczenie wniosku Komisji

2.1 Fajerwerki są powszechnie wykorzystywane w celu rozrywki bądź uczczenia specjalnego wydarzenia, takiego jak święto religijne. Stanowią one część historii kultury wielu państw członkowskich UE. Dyrektywa omawia je oddzielnie od artykułów pirotechnicznych, które dla jej celów obejmują artykuły wybuchowe wykorzystywane do uruchamiania poduszek powietrznych i napinaczy pasów w pojazdach silnikowych.

2.2 Klasyfikacja

Art. 3 projektu dyrektywy wprowadza 4 kategorie fajerwerków:

a. Fajerwerki

- Kategoria 1: o bardzo niskim stopniu zagrożenia przeznaczone do użytku w budynkach mieszkalnych bądź na obszarach zamkniętych,
- Kategoria 2: o niskim stopniu zagrożenia przeznaczone do użytku na zewnątrz na obszarach zamkniętych,
- Kategoria 3: o średnim stopniu zagrożenia przeznaczone do użytku na zewnątrz na dużych otwartych przestrzeniach,
- Kategoria 4: fajerwerki o wysokim stopniu zagrożenia przeznaczone tylko do użycia przez profesjonalistów.

b. Pozostałe artykuły pirotechniczne

- Kategoria 1: artykuły pirotechniczne inne niż fajerwerki, o niskim stopniu zagrożenia;
- Kategoria 2: artykuły pirotechniczne inne niż fajerwerki, przeznaczone do obsługi lub użytku wyłącznie przez osoby o wiedzy specjalistycznej.

2.3 Ograniczenia wiekowe

2.3.1 Art. 7 dyrektywy zabrania sprzedaży fajerwerków należących do:

- kategorii 1 osobom poniżej 12 lat;
- kategorii 2 osobom poniżej 16 lat;
- kategorii 3 osobom poniżej 18 lat.

Pozostałe artykuły pirotechniczne nie mogą być sprzedawane ani udostępniane osobom poniżej 18 lat, o ile nie przeszły one wymaganego szkolenia zawodowego.

2.4 Zasady wprowadzania artykułów pirotechnicznych do obrotu różnią się znacznie w obecnych 25 państwach członkowskich, podobnie jak i statystyki wypadków i ich zestawienia. Obecnie dane zbierane w państwach członkowskich dotyczą jedynie fajerwerków, ale już nie innych artykułów wykorzystywanych w przemyśle samochodowym, do osiągnięcia efektów scenicznych czy też w raketach sygnalizacyjnych.

2.5 Rynek artykułów samochodowych jest większy z tych dwóch sektorów i osiąga wartość 5,5 miliardów euro rocznie (3,5 miliardów euro dla systemów poduszek powietrznych i 2 miliardy euro dla napinaczy pasów bezpieczeństwa). (Wartość eksportu w roku 2004 wynosiła 223 438 297 euro, a wartość importu 16 090 411 euro).

2.6 Większość fajerwerków na rynku UE jest importowana z Chin, co daje głównie zatrudnienie w UE w MŚP. Rynek konsumencki oceniany jest na około 700 milionów euro rocznie, a rynek artykułów do użytku profesjonalnego na podobną sumę. Ocena oddziaływania przygotowana przez Komisję szacuje, że zatrudnienie wynosi tu około 3 000 osób i dotyczy głównie zakupu, przechowywania, rozdzielnictwa i pokazów fajerwerków organizowanych przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa. Malta stanowi tu wyjątek, ponieważ obchodom wielu świąt religijnych towarzyszą pokazy fajerwerków wykonanych ręcznie, nieprzeznaczonych do sprzedaży konsumentom.

2.7 Poziom wypadków różni się w zależności od dokładności statystyk krajowych i waha się od 1,36 na milion ludności w Estonii do 60,1 na milion ludności w Zjednoczonym Królestwie. Ekstrapolując te dane statystyczne dla populacji UE wynoszącej 455 milionów, Komisja osiąga wynik całkowitej liczby wypadków z udziałem fajerwerków wynoszący pomiędzy 7 000 a 45 000.

2.8 Wydaje się, że nie istnieją statystyki wypadków spowodowanych przez samochodowe artykuły pirotechniczne wydzielone spośród ogólnych statystyk wypadków drogowych.

2.9 Oznakowanie CE

2.9.1 Obecnie nie obowiązuje wymóg, by fajerwerki nosiły oznakowanie CE, choć w maju 2003 r. opublikowano normę CEN (Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego) w tej sprawie. Art. 9 i 10 stanowią, że fajerwerki nie mogą zostać wprowadzone do obrotu, o ile nie odpowiadają procedurom w nich ustalonym.

2.9.2 Państwa członkowskie będą miały obowiązek poinformować Komisję o tym, kto na ich terytorium został wyznaczony do przeprowadzenia tej procedury.

2.9.3 Wytwórca nie spełniający wymogów procedury oceny zgodności, nie uzyska zezwolenia na swe fajerwerki.

2.10 Artykuły pirotechniczne samochodowe

2.10.1 Nie wypracowano żadnego jednolitego systemu zatwierdzania wprowadzenia do obrotu systemów nadmuchiwania, modułów i innych urządzeń służących bezpieczeństwu.

2.11 Ocena wpływu

2.11.1 Komisja uważa, że harmonizacja doprowadzi do znacznych oszczędności kosztów zarówno w odniesieniu do fajerwerków, jak i samochodowych artykułów pirotechnicznych. Obecnie uważa się, że istnieje aż 50 000 typów różnych fajerwerków zatwierdzonych do użycia w UE, a zatwierdzenie jednego typu fajerwerku może kosztować między 500 a 3 000 euro dla każdego typu, w każdym kraju. Tak więc wprowadzenie nowego systemu przy zastosowaniu jednej tylko procedury dla 25 państw będzie mniej kosztowne.

2.11.2 Dla produktów samochodowych, koszt zatwierdzenia jednej poduszki powietrznej może osiągnąć 25 000 euro w jednym tylko kraju (Niemcy) i Komisja ma nadzieję, że konkurencja pomiędzy organami przeprowadzającymi testy obniży te koszty.

3. Uwagi ogólne

3.1 Komitet, zgadzając się z celami dyrektywy — swobodny przepływ artykułów pirotechnicznych, wysoki poziom ochrony konsumenta i zasadnicze wymagania bezpieczeństwa — wyraża pewne zastrzeżenia, zwłaszcza w odniesieniu do fajerwerków.

3.2 Zważywszy, że większość ich jest wytwarzana w Chinach i tamtejsi producenci być może nie będą dysponowali dostatecznymi zasobami, by spełnić wymagania norm UE, kto będzie odpowiedzialny za przeprowadzanie testów — importer, pośrednik wytwórcy czy też detalista?

3.3 Jaką pewność możemy mieć, że oznakowanie CE na fajerwerkach importowanych jest prawdziwe i że artykuł nim opatrzony nie jest sfałszowany?

3.4 Jaki stopień współpracy można osiągnąć pomiędzy organami odpowiedzialnymi za ochronę konsumentów w UE i władzami w kraju pochodzenia produktu?

3.5 EKES jest raczej sceptyczny wobec statystyk Komisji dotyczących analizy oddziaływania, zwłaszcza dużego rozrzutu danych dotyczących wypadków — od 7 000 do 45 000. Podziela opinię Komisji, że „...każda próba oszacowania całko-

witej liczby wypadków w całej UE musi być traktowana z dużą rezerwą”.

3.6 Te same zastrzeżenia dotyczą analizy oddziaływania ekonomicznego i dość optymistycznego podejścia do pirotechnicznych artykułów samochodowych, dla których większa konkurencja pomiędzy organami przeprowadzającymi testy ma wpłynąć na zmniejszenie kosztów zatwierdzenia wprowadzenia artykułu do obrotu.

3.7 EKES zauważa, że ocena wpływu społecznego jest pozytywna, ponieważ dąży do zmniejszenia liczby wypadków związanych z fajerwerkami oraz neutralna w odniesieniu do branży produkcji fajerwerków oraz samochodowej.

3.8 Ocena oddziaływania na środowisko naturalne zwraca uwagę na wpływ dyrektywy Rady 96/82/WE (Seveso II) z 9 grudnia 1996 r. oraz jej rozszerzenie w dyrektywie 2003/105/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2003 r. na zakłady, w których występują materiały pirotechniczne.

3.9 Pomimo tych zastrzeżeń EKES z zadowoleniem przyjmuje te oceny oddziaływania.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Przemysł samochodowy ma dużo większe znaczenie gospodarcze niż produkcja fajerwerków. Jest on głównym eksporterem i ważnym pracodawcą. EKES z zadowoleniem przyjmuje każde działanie, które pomoże producentom z UE utrzymać swą pozycję w branży, w której konkurencja wytwórców spoza jej granic jest coraz bardziej natężona.

4.2 Komitet wyraża nadzieję, że wprowadzenie jednolitych norm dotyczących wprowadzania do obrotu fajerwerków może przyczynić się do ożywienia produkcji w UE stwarzając możliwość produkcji na dużą skalę dla rynku, którego wartość wynosi 1,4 miliarda euro (sprzedaż dla konsumentów — 700 mln euro, sprzedaż profesjonalna również 700 mln euro). Obecnie jego rozwój uniemożliwia istnienie zbyt wielu sprzecznych ze sobą norm krajowych.

Bruksela, 17 maja 2006 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND